

‘We moeten leren meedeinen in de netwerksamenleving’

Interview met Wouter Beekers

Secularisatie wordt door veel orthodoxe christenen beleefd als verlies. Verlies aan invloed van het christelijk geloof op de samenleving, getalsmatig verlies van het aantal christenen in onze Nederlandse samenleving, en wellicht ook verlies van de veilige vanzelfsprekendheid van het geloof in God. Die verlieservaring kan diep en persoonlijk zijn.

Voor Wouter Beekers ligt dat anders. Zijn levensverhaal is een verhaal van winst. De ontzuiling van een geseclariseerd Nederland zorgde bij hem voor mogelijkheden om met christenen en met het christelijk geloof in aanraking te komen die hij in een verzuilde samenleving wellicht niet had gehad. ‘Ik ben opgegroeid in een SP-gezin. Mijn ouders waren van huis uit katholiek, maar hebben daarvan afscheid genomen. De socialistische identiteit was echter geen gesloten gegeven. De enige geslotenheid die ze me hebben meegegeven is misschien een rationele: een sterke nadruk op de rationaliteit van je keuzes, van het leven. In het algemeen kan ik echter zeggen dat ik open ben opgevoed, in de zin van: maak je eigen keuzes. Dat betekende dat mijn ouders ook in openheid een school voor mij kozen. Ik heb op het Marnixgymnasium in Rotterdam gezeten, een goede school, dichtbij en klein. Deze school had van oorsprong een christelijke identiteit; ik kwam er in aanraking met christelijke medescholieren en met het christelijk geloof. Daarna studeerde en werkte ik jarenlang aan de Vrije Universiteit, een instelling waar de christelijke wortels nog steeds te vinden zijn. Mijn leermeesters en promotoren waren James Kennedy en George Harinck. Zij waren intelligente mensen die geloofden. Tegenover mijn stellingen van een atheïstisch wereldbeeld kwamen steeds sterker hun verhalen te staan. Ik zie dat God die openheid in mijn leven heeft gebruikt: de atheïstische jongen die op een christelijke school en universiteit zat en uiteindelijk tot geloof kwam. God heeft mijn hart moeten veroveren, maar heeft daar ook de openheid van de ontzuilde samenleving voor gebruikt.’

Open houding

Wouter Beekers herkent dus de open houding die Roel Kuiper tegenover secularisatie aanneemt (zie *Uit de ban van de secularisatie*, pag. 364-367). ‘Toen ik tot geloof was gekomen, ben ik actief geworden in de kerk en ook in de christelijke politiek. Zodoende ben ik anderhalf jaar geleden directeur geworden van de Groen van Prinstererstichting, het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie. Al voordat ik tot geloof kwam, was ik onder de indruk van de inzet die christenen voor hun stad hadden. Ik zag dat ze het konden volhouden vanuit het geloof, vanuit een gedeelde bron. Gods liefde is hun motivatie en daar gaat enorme kracht vanuit. Tegelijk is dat ook lastig natuurlijk. Want als er dan niet-christenen zijn die zich ook voor de stad willen inzetten, mogen die dan meedoen? Of kan dat niet, omdat je het geloof niet deelt? Ik zou ook hierin positief vanuit een plurale tijd willen denken. Het pluralisme geeft ons kansen om samen te werken. In de tijd van verzuiling was die interactie er misschien niet, maar nu kan het wel. Als je elkaar kunt vinden in waarden voor de stad die je deelt, lijkt me dat prima. Het lijkt me zelfs belangrijk dat christenen die verbinding zoeken. Ook in die zin zie ik de seculiere tijd dus als winst. We moeten deze tijd niet te snel *framen* als een tijd waarin we als christenen gemarginaliseerd of zelfs gepest worden. Ik denk dat we deze tijd beter kunnen koesteren, als een tijd van grote openheid. Kijk maar naar de ChristenUnie: het is opvallend dat juist in deze tijd deze kleine partij zo’n positie van grote invloed heeft gekregen.’

Huiswerk

Toch wil Beekers niet enkel positieve woorden over de secularisatie spreken. Hij ziet niet alleen kansen. Op drie niveaus spreekt hij van huiswerk voor christenen in deze samenleving:

1. Allereerst moeten we leren opnieuw van waarde te zijn in deze tijd van openheid. We kunnen heel goed intern als kerk ons geloof belijden en beleven en tegelijkertijd ons breed inzetten in de netwerkorganisaties van onze samenleving. Onze samenleving bestaat uit netwerken en daarin moeten we leren meedeinen. We moeten beter leren onderscheiden op welke punten we onze christelijke identiteit moeten koesteren (kerk, school, politiek, bijvoorbeeld) en op welke terreinen we heel goed kunnen samenwerken met andersgelovigen.

2. We moeten ook beter leren om de openheid van onze samenleving te benutten in ons persoonlijk leven, bij de mensen die we tegenkomen. Vraag jezelf eens af hoe ontspannen je over je geloof kunt praten. Ik denk dat christenen dat echt moeten leren. We moeten elkaar aansporen ons geloof te uiten en te verwoorden, met vallen en opstaan. Dat begint voor mijzelf elke morgen met een gebed: 'Heer, wilt U geven dat ik vandaag de openheid benut die U geeft.'

3. Ook met betrekking tot onze spiritualiteit kunnen we nog veel leren. We hebben misschien de neiging angstig te worden van alle pluraliteit en openheid om ons heen en in onze levens. Dat lijkt me niet nodig. God bestaat. Als wij als christenen samenkomen, bidden en Bijbellezen, zal God ons vasthouden en door ons heen werken.'

Tekst: Janneke Burger-Niemeijer, theoloog en redacteur van De Reformatie